

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาการพูดถึง "ความยากจน" ของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตคนจน โดยได้พิจารณาถึงลักษณะ , วิธีการ และเหตุผลในเชิงเศรษฐกิจ-การเมืองของการพูดถึง และการเข้าไปมีบทบาทต่อปัญหาความยากจน/คนจนของรายการโทรทัศน์เหล่านี้

จากการศึกษาพบว่า การพูดถึง "ความยากจน" และการเข้ามามีบทบาทต่อปัญหาความยากจน/คนจนของรายการโทรทัศน์กลุ่มนี้เกิดขึ้นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างอำนาจในสังคมที่สื่อมวลชนได้กลายมาเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญและมีบทบาทต่อการเข้าแก้ไขปัญหาสังคมในด้านต่างๆ มากขึ้น การพูดถึง "ความยากจน" ของรายการโทรทัศน์กลุ่มนี้มีลักษณะสำคัญอยู่ตรงที่เป็นการพูดผ่านทางการนำเสนอให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงของคนจน โดยมีการยืนยันถึงความน่าเชื่อถือและความเป็นจริง ต่อสิ่งที่นำเสนอด้วยอำนาจของสถานะการเป็นสื่อมวลชนที่ต้องทำหน้าที่เป็น "สื่อกลาง" ในการ "ถ่ายทอดและสะท้อนภาพ" เรื่องราว , เหตุการณ์ , หรือปัญหาสังคมต่างๆ อย่างตรงไปตรงมา โดยกลุ่มคนที่ทางรายการเลือกนำเสนอ นั้นมักจะเป็นคนที่ยากจนมากและมีความทุกข์ยากลำบากในชีวิตเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามในการนำเสนอเรื่องราวชีวิตคนจน นั้นทางรายการก็ได้มีกระบวนการในการ "เล่าเรื่อง" ด้วยวิธีการต่างๆ จนไม่อาจจะกล่าวได้ว่าเรื่องราวชีวิตคนจนในรายการเป็นการ " ถ่ายทอด/สะท้อนภาพ" ที่ตรงไปตรงมาอย่างที่ทางรายการกล่าวอ้าง

ทั้งนี้วิธีการพูดถึง "ความยากจน" ดังกล่าว จะสอดคล้องและช่วยสร้างความชอบธรรมให้กับวิธีการแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวทางของทางรายการฯ ที่ส่วนใหญ่เน้นการช่วยเหลือบริจาคจากคนที่มีความร่ำรวยกว่าไปสู่คนจน นอกจากนี้การพูดถึงนี้ก็ยังมีความสัมพันธ์กับเหตุผลทางเศรษฐกิจ-การเมืองของผู้ผลิตรายการ ทั้งนี้ การพูดถึงความยากจนส่วนหนึ่งได้เป็นไปเพื่อการเปิดโอกาสให้ผู้อุปถัมภ์รายการสามารถสร้างภาพพจน์ของตนผ่านการแสดงบทบาทในการเป็นผู้ช่วยเหลือคนจน และยังช่วยสร้างความชอบธรรมให้กับผู้ผลิตรายการที่จะดำรงตนอยู่ในโครงสร้างทางอำนาจของสังคมได้ต่อไป